

ACTA MVSEI APVLENSIS

APULUM LVIII

series *ARCHAEOLOGICA ET ANTHROPOLOGICA*

Fondator

ION BERCIU

Editor

GABRIEL TIBERIU RUSTOIU

Colegiul editorial

RADU ARDEVAN - Universitatea „Babeş-Bolyai”, Cluj-Napoca

NIKOLAUS BOROFFKA - Deutsches Archäologisches Institut, Berlin

CHRISTOPHER F. E. PARE - Universitatea „Johannes Gutenberg”, Mainz

ZENO KARL PINTER - Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu

MARIUS PORUMB - Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca

VOLKER WOLLMANN - Obrigheim

Colegiul de redacție

HORIA CIUGUDEAN – redactor șef

RADU OTA - secretar de redacție

CRISTINEL FÂNTÂNEANU - secretar de redacție

ADINA BOGDAN - membru

GEORGE BOUNEGRU – membru

GABRIEL BĂLAN – membru

CRISTIAN TITUS FLORESCU – membru

RADU CIOBANU - membru

Adresa de corespondență:

MUZEUL NAȚIONAL AL UNIRII

510010 ALBA IULIA

Str. Mihai Viteazul, 12-14

Tel. 0258/813300

Correspondence address:

NATIONAL MUSEUM OF UNION

RO – 510010 ALBA IULIA

Mihai Viteazul St., 12-14

Tel. (+40) (258) 813300

revista.apulum@yahoo.com

www.mnuai.ro; www.muzeuluniriiialba.ro; www.revista-apulum.ro

© 2021 MUZEUL NAȚIONAL AL UNIRII, ALBA IULIA

ISSN – 1013-428X

ISSN – 2247 – 8701

ISSN-L – 2247 – 8701

ACTA MVSEI APVLENSIS

APVLVM

LVIII

series *ARCHAEOLOGICA ET ANTHROPOLOGICA*

ALBA IULIA

MMXXI

Tehnoredactare: RADU OTA

Traducerea și verificarea textelor în limba engleză: ADINA BOGDAN

Textele nepublicate nu se restituie.

S U M A R

CONTENTS – SOMMAIRE – INHALT

STUDII ȘI ARTICOLE – STUDIES AND ARTICLES

ADRIAN GEORGESCU, SABIN ADRIAN LUCA, FLORENTIN PERIANU, Moșna – Râpă/Tablă (jud. Sibiu). Un sit al culturii Petrești din Transilvania cu atribute rituale <i>Moșna - Râpă/Tablă (Sibiu County). A Site of Petrești Culture from Transylvania with ritualistic Attributes</i>	1
MIHAELA-MARIA BARBU, MIHAI GLIGOR, Industria litică cioplită aparținând culturii Petrești din situl de la Alba Iulia – Lumea Nouă (jud. Alba) <i>Chipped lithic Industry belonging to Petrești Culture from Alba Iulia - Lumea Nouă Archaeological Site (Alba County)</i>	31
HORIA CIUGUDEAN, Epoca bronzului în Transilvania: o privire de ansamblu <i>The Bronze Age in Transylvania: an Overview</i>	55
ADRIAN SOCACI, COSMIN MIHAIL COATU, Contribuții la repertoriul arheologic și istoria orașului Turda (pe baza cercetărilor de suprafață) <i>Contributions to the Archaeological Repertoire and the History of Turda (based on Surface Research)</i>	97
DAN ANGHEL, FLORIN CIULAVU, GEORGE BOUNEGRU, Noi date privind activitatea atelierelor de olari de la Apulum <i>New Data on the Activity of Potter Workshops from Apulum</i>	121
DANIELA CIUGUDEAN, Roman bronze Military Equipment and Harness in the Collections of the Alba Iulia Museum II. Personal Equipment and Harness Gear Fittings <i>Echipament militar roman personal și de harnașament de bronz din colecțiile muzeului din Alba Iulia II. Garnituri/Accesorii de echipament personal și harnașament</i>	165
CĂLIN COSMA, Morminte de cai și cu cai din secolele VII-VIII din Transilvania <i>Horses' Graves and Graves with Horses from VIIth VIIIth Centuries in Transylvania</i>	267
ANCA-DANIELA MATIȘ, Model de organizare primară a materialului arheologic de tip ceramic. Studiu de caz – necropola de	

incinerare de la Berghin (jud. Alba) <i>Model of primary Organisation of ceramic archaeological Material. Case Study – incineration Necropolis from Berghin (Alba County).....</i>	313
RADU OTA, ILIE LASCU, O locuință medievală timpurie, recent descoperită la Alba Iulia <i>An Early Medieval Dwelling, recently found in Alba Iulia.....</i>	325
CRISTIAN IOAN POPA, ANDREI STAVILĂ, ADRIAN ARDELEAN, Cimitirele recente ale Vințului de Jos. O contribuție arheologică <i>Recent Cemeteries of Vințu de Jos. An archaeological Contribution.....</i>	337

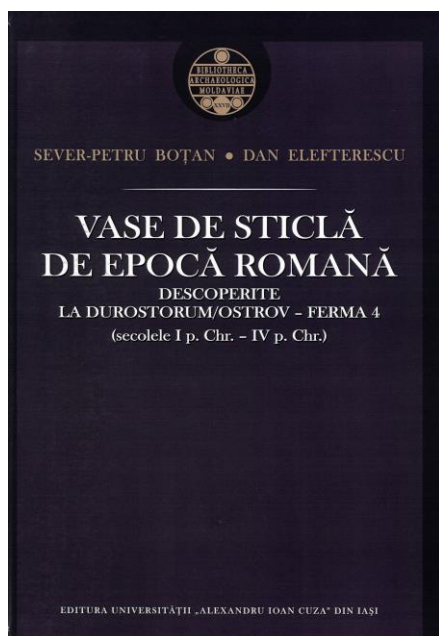
RESTAURARE – CONSERVARE – INVESTIGAȚII
RESTORATION – CONSERVATION – INVESTIGATIONS

SIDONIA PETRONELA OLEA, ARIANA CODRUȚA LEAHU, Procesul tehnic de restaurare a unui monument funerar roman de tip stelă <i>Technical Restoration of a funerary Roman Monument Stela Type.....</i>	377
MONICA DRUȚA, Considerații privind starea de conservare a bunurilor culturale mobile din patrimoniul Muzeului Național al Unirii Alba Iulia, care au făcut parte din expoziția <i>Dacia Felix. Trecutul glorios al României</i> <i>Considerations regarding the Conservation of the mobile cultural Goods Part of the Heritage of the National Museum of Unification Alba Iulia, put on Display at the Exhibition Dacia Felix. The glorious Past of Romania.....</i>	389

RECENZII ȘI NOTE DE LECTURĂ

REVIEWS AND READER'S NOTES

HORIA CIUGUDEAN, Peter Thomas, <i>Studien zu den bronzezeitlichen Bergbauhölzern im Mitterberger Gebiet</i> , Forschungen zur Montanlandschaft im Mitterberger Gebiet 1, Bochum, Verlag Marie Leidorf Gmbh, 2018, 615 pagini, 372 figuri, 68 planșe.....	397
RADU OTA, Sever-Petru Boțan, Dan Elefterescu, <i>Vase de sticlă de epocă romană descoperite la Durostorum/Ostrov – Ferma 4 (secolele I p. Chr.-IV p. Chr.)</i> , Ed. Universității "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, Iași, 2018, 192 pagini, 42 planșe alb-negru și color.....	401
Lista autorilor.....	403

Sever-Petru Boțan, Dan Elefterescu, Vase de sticlă de epocă romană descoperite la Durostorum/Ostrov – Ferma 4 (secolele I p. Chr.-IV p. Chr.), Ed. Universității ”Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Iași, 2018, 192 pagini, 42 planșe alb-negru și color.

Radu OTA
Muzeul Național al Unirii Alba Iulia

Am plăcerea să semnalez o lucrare despre sticlăria romană descoperită așezarea de tip *uicus* de la Durostorum/Ostrov - Ferma 4. Se cunoaște faptul că la Durostorum s-au dezvoltat castrul legiunii a XI-a Claudia, o așezare civilă din apropierea castrului (*canabae*) și o așezare cu statut citadin (*municipium*)¹. Lucrarea de față analizează artefactele din sticlă descoperite în așezarea de tip *uicus*, care se află pe teritoriul țării noastre, Ostrov – Ferma 4, și care, probabil, avea legături administrative cu așezarea urbană de la Durostorum. Cartea cuprinde un *Cuvânt înainte* semnat de profesorul Lucrețiu Mihăilescu-Bîrliba, un istoric al cercetărilor - *Durostorum/Ostrov - Ferma 4. Aspecte istoriografice și arheologice*, în care sunt amintite săpăturile arheologice de salvare și sistematice, cât și numeroasele periegheze efectuate de-a lungul timpului în acest sit de către specialiști ai mai multor instituții de profil (Muzeul Dunării de Jos Călărași, Muzeul Național de Istorie și Arheologie Constanța, Muzeul Național de Istorie a României); apoi urmează capitoul cel mai important, *Vesela de sticlă descoperită la Durostorum/Ostrov – Ferma 4*, care la rândul său este structurat în patru subcapitole care se referă la vesela de masă, de depozitare și transport, de toaletă, dar și la piesele de joc; apoi un catalog amplu al descoperirilor vitrice din acest sit, iar la sfârșit, obișnuitele *Considerații finale*. Lucrarea este completată de o listă a abrevierilor bibliografice, un rezumat și explicația planșelor în limba engleză, dar și de anexe, unde autorii ne oferă date despre numărul de inventar al fiecărui obiect și modalitatea în care artefactele au intrat în patrimoniul Muzeului Dunării de Jos din Călărași (cercetări arheologice sistematice, de salvare și periegheze).

¹ Aparaschivei 2010, p. 100-105; Cîrjan 2010, p. 86-88.

Din punctul meu de vedere, această lucrare este un foarte util instrument de lucru pentru cei care doresc să efectueze o determinare a materialului vitric descoperit în siturile romane. Autorii ne-au oferit explicații cu privire la metodologia cercetării materialului vitric, apoi au încercat să analizeze artefactele din punct de vedere tipologic și funcțional, să găsească diverse căi comerciale de pătrundere a unor piese din sticlă, care ne arată amploarea relațiilor comunităților moesice de la Dunărea inferioară cu spații mai îndepărtate (atelierele renane, italice, dar și orientale – cipriote și levantine). De asemenea, putem constata calitatea bună a ilustrației grafice și fotografice.

Publicarea colecției de artefacte din sticlă romană a muzeului din Călărași provenită din situl de la Durostorum/Ostrov – Ferma 4, ne îmbogățește în mod semnificativ cunoștințele despre acest meșteșug.

Bibliografie:

- Aparaschivei 2010 - D. Aparaschivei, *Orașele romane de la Dunărea Inferioară (secolele I-III p.Chr.)*, Iași, 2010.
- Cîrjan 2010 - R. Cîrjan, *Statute citadine privilegiate în provinciile dunărene ale Imperiului Roman*, Cluj-Napoca, 2010.